

GAZETA LWOWSKA

DZIENNIK DLA DYSTRYKTU GALICYJSKIEGO

Nr. 11 — Rok 133 (4)

Piątek, 14 stycznia 1944 r.

 DZIŚ Hilarego.
JUTRO: Pawła pust.

Nowe walki pod Nikopolem i Kirowogradem Skuteczne kontrataki w rejonie Pohrebyszcz

Naczelną Komendę Niemieckich Sił Zbrojnych komunikuje z GŁÓWNEJ KWATERY FÜHRERA w dniu 13 stycznia:

Na północny wschód od Kerczu załamały się silne ataki bolszewickie.

Przeciwko przyczółkowi mostowemu Nikopola nieprzyjaciel po gwałtownym przygotowaniu artyleryjskim przystąpił do natarcia na wąskim odcinku frontu. W zaciętych walkach, które trwały cały dzień, nasze wojska osiągnęły pełny sukces obronny.

W czasie kontynuowania swych ataków na południowy zachód od Dniepropietrowska bolszewicy zostali znowu krwawo odparci.

Na zachód od Kirowogradu rozpoczął nieprzyjaciel wczoraj ponownie swe ataki, przeprowadzane wielkimi siłami piechoty i czołgów. Po zaryglowaniu kilku włamania został w przeciwwypadzie odparty.

Na południowy zachód od Czerkas lokalne ataki bolszewickie pozostały bez skutku.

Własne przeciwności w rejonie Pohrebyszcz również i w dniu wczorajszym poczyniły postępy. Zniszczono przy tym 20 czołgów nieprzyjacielskich.

Na zachód od Berdyczowa załamały się kilkakrotnie ataki bolszewickie. W przeciwnatarciu zniszczono 19 czołgów nieprzyjacielskich i 17 dział.

W rejonie na zachód od Nowogrodu Wołyńskiego i na zachód od Sarn nasze wojska toczą silną walkę z posuwającymi się siłami nieprzyjacielskimi.

Bolszewicy kontynuowali również ubiegłego dnia gwałtowne ataki na zachód od Ręczycy. Ciężkie walki są w toku.

Pod Witebskiem załamały się o zacięty opór naszych wojsk przeprowadzone bolszewickie próby przełamania z punktem ciężkości na północny zachód od miasta. Nieprzyjaciel stracił przy tym 42 czołgi.

Na północny zachód od Nowla odparto silniejsze ataki sowieckiej piechoty i czołgów przy zaryglowaniu kilku włamania i zniszczeniu 14 czołgów nieprzyjacielskich.

Lotnictwo silnymi formacjami samolotów bojowych i bliskiego wsparcia ingerowało w uporczywych walkach obronnych pod Kirowogradem, Berdyczowem i Witebskiem. Zestrzelono 50 samolotów nieprzyjacielskich.

SS-untersturmführer Wittmann z pancernej dywizji SS zestrzelił w dniu 19 stycznia na wschodnim froncie swoim czołgiem typu „Tygrys“ 66-ty czołg nieprzyjacielski.

W zachodniej części południowego frontu włoskiego nieprzyjaciel rozszerzył swe ataki również na odcinek na północ od Venafro. Po silnym przygotowaniu artyleryjskim odparto ataki przeprowadzone na nasze stanowiska wyżynne, wśród wysokich strat dla nieprzyjaciela. Dwa lokalne włamania zaryglowano. Z najdalej na zachód położonego skrzydła zaraportowano o potyczce czat zbrojnych pod Garigliano, a z wschodniego skrzydła o skutecznej akcji własnego oddziału wypadowego.

BERLIN, 13. 1. — Agencja „Telepress“ dowiaduje się z dobrze poinformowanego źródła następujących szczegółów o walkach na froncie wschodnim:

Niezwykle ciężkie straty w zabitych i rannych oraz w materiale, jakie powoduje trwająca już od dwóch tygodni bitwa zimowa dla atakującej strony sowieckiej, zmusiły dowództwo sowieckie, jak to wynika z raportów wywiadowczych, potwierdzonych zeznaniami jeńców, do ściągania

coraz to nowych posiłków z głębi kraju lub z innych odcinków frontowych. Dowództwo sowieckie przez nieustanną zmianę punktów nacisku swoich ataków usiłuje za wszelką cenę trzymać niemiecką obronę na całym froncie w napięciu oraz znużyć ją, celem wynalezienia w ten sposób jakiegoś słabego miejsca w elastycznej, ale silnej taktyce obronnej. Dowództwo sowieckie próbuje, czy w ten sposób nie uda mu się uzyskać nie tylko włamania, ale nawet przełamania.

Podczas gdy dotychczas bolszewicy dokonywali potężnej koncentracji sił na środkowym, a częściowo także na północnym odcinku, zamierzając grozić tam operacjami przełamującymi, obecnie wobec zużycia swych sił, na północnym odcinku zupełnie zaniedbali tej taktyki, a także na środkowym odcinku — z pewnością nie dobrowolnie — zachowują się z większą powściągliwością. Zaryzykowali oni nawet znaczne ogócenie spokojnych obecnie odcinków frontu nie tylko z rezerw, ale nawet z oddziałów pozycyjnych, aby tylko zasiłać swą wielką ofensywę na odcinku południowym i móc ją prowadzić dalej bez względu na straty.

Refleksje brytyjskie na temat sytuacji we Włoszech Żółwie postępy 5-ej i 8-ej armii

SZTOKHOLM, 13. 1. — Mianowanie generała Leese na głównodowodzącego 8-mej armii angielskiej w południowych Włoszech było ponownym powodem, że komentatorzy angielscy zajmowali się sytuacją na włoskim terenie wojny. Tak np. oświadcza Thomas Cadett, że zdaniem wielu miarodajnych krytyków za późno zabrała się Anglia do dzieła po zdradzie popełnionej przez Badoglio. Trzeba było działać odważniej i z większą fantazją, a wówczas byłoby możliwe pochwylenie niemieckich sił zbrojnych we Włoszech. W takim wypadku mieliby Alianci Rzym „w kieszeni“, zanim jeszcze dowództwo niemieckie byłoby w stanie doprowadzić posiłki, „które obecnie stoją naprzeciwko nas w tak znojących walkach od Ortony począwszy aż do ujścia rzeki Garigliano“.

Thomas Cadett zwraca następnie uwagę na ogromne trudności, z ja-

kimi porać się muszą żołnierze angielscy we Włoszech. „Faktem jest“, mówi on, „że istnieją tacy stratedzy od zielonego stolika, którzy walczą tylko na podstawie mapy. Opierając się na takiej pięknej i wyraźnej mapie, wygłaszają oni swe strategiczne sądy, nie pojmując atoli, jakie znaczenie to posiada dla żołnierza angielskiego, jeżeli musi on wdrapywać się na jedną przekłętną górę po drugiej, aby następnie znów z niej schodzić. Nikt nie jest w stanie zrozumieć w całej pełni, jak przedstawiają się warunki bojowe we Włoszech istotnie, z wyjątkiem oczywiście tych ludzi, którzy przebywają właśnie tam na miejscu“. Dowództwu angielskiemu atoli stale powiększające się koła narodowe czynią właśnie ten zarzut, że na skutek niedołęznego dowództwa żołnierz brytyjski walczy obecnie w tak niekorzystnych warunkach.

BERLIN, 13. 11. — Korespondent wojskowy niemieckiego biura informacyjnego donosi o walkach we Włoszech południowych co następuje: Pouczającą to jest rzeczą uprzytomnić sobie jeszcze raz dotychczasowy przebieg bitwy we Włoszech. Zupełnie już nie mówiąc o politycznej a tym samym też i wojskowej zmianie, która nastąpiła w ciągu miesięcy lipca, sierpnia i września 1943, interesującą jest rzeczą śledzić drogę, jaką przebyła aliancka maszyna wojskowa poprzez południową część buta włoskiego.

W dniu 3 września wylądowała ósma armia w Kalabrii. Nie spotkała się ona z żadnym oporem i mogła bez przeszkód maszerować w kierunku północnym aż do tego dnia, w którym przeciwstawili się jej Niemcy. Od tej chwili była ona w stanie zdobywać teren jedynie metr po metr. W dniu 4. 10. rozpoczęła armia ta lądowanie w głąb pod Termoli. Mimo to jednak cały miesiąc październik przyniósł zdo-

Angielski krążownik „Norfolk“ ciężko uszkodzony

BERLIN, 13. 1. — Jak się dowiadują w Berlinie, ciężki krążownik brytyjski „Norfolk“, który brał udział w zatopieniu okrętu liniowego „Scharnhorst“, przybył do jednego z portów północno-angielskich, gdzie ma być poddany naprawie. Dowódca krążownika kapitan Bain oświadczył wobec brytyjskich urzędników dokowych w czasie pierwszych oględzin uszkodzeń, że jego okręt otrzymał kryjącą salwę dział „Scharnhorsta“ 9/11,2-calowych. 7 pocisków, które według skali niemieckiej posiadały średnicę 28 cm, ugodziło krążownik dość ciężko i wznieciły na nim pożar. Gaszenie pożaru było również bardzo utrudnione, ponieważ farba

użyta do pociągnięcia krążownika — przy starszych jednostkach pociągnięcia te ułożone są na sobie w kilku warstwach — o ile raz zajmie się ogniem, nie da się ugasić.

Wiadomość ta została potwierdzona przez Reutersa, wobec czego można przyjąć, że uszkodzenia „Norfolku“ są znacznie cięższe niż to można było przypuszczać początkowo na podstawie komunikatów admiralicji brytyjskiej. Ponieważ admiralicja zupełnie nie zobowiązała do milczenia dowódcy krążownika, a tym samym i załogi, można z tego wyciągnąć wnioski o liczebności śmiertelnych ofiar.

Rzeczywistość sowiecka Litr mleka kosztuje 6 dolarów

LIZBONA, 13. 1. — Dziennik „A voz“ zajmuje się trybem życia w Unii Sowieckiej na podstawie publikacji dziennikarzy Stanów Zjednoczonych, którzy przebywali w Moskwie. Przedmiotem wszelkich rozmów w czasie imprez towarzyskich przedstawiciele dyplomatycznych zagranicy w Moskwie jest stale staranie się o żywność, tak opowiada „A voz“. Jest to rzeczą samo przez się zro-

zumiała, że dyplomaci utrzymują kury, króliki a nawet kaczki w swych mieszkaniach.

Do niebywalej wysokości wzrosły ceny w Rosji. Porcja wódki kosztuje 24 dolary. W całej Rosji dostać nie można tytoniu, brak jest również materiału opałowego. Rodziny rosyjskie żywią się zupkami i oszukują głód kilku kęsami czarnego chleba. Sporadycznie uzyskać można porcję mięsa. Miasta rosyjskie zamieniają się w ogrody warzywne.

Wszystko to jednak nie przeszkadza, aby Rosjanie, rozporządzający grubszymi pieniędzmi, nie mogli żyć na wysoką skalę w Rosji proletariackiej. W Moskwie bowiem istnieje również t. zw. czarny rynek. Nawet w krajach kapitalistycznych, jak w Anglii i w Stanach Zjednoczonych, rynek ten nie pracuje tak otwarcie i publicznie, jak w Moskwie. Spotyka się to też z uznaniem ze strony urzędników sowieckich, którzy mówią wprawdzie o złem, które jednak jest konieczne. Na czarnym rynku litr mleka kosztuje 35 rubli, czyli około 6 dolarów. Obuwia poniekąd dostać nie można w ogóle, a para butów kosztuje okrągło 200 dolarów.

Tłumaczenia sofistyczne

GENEWA, 13. 1. — Zaambarasowanie brytyjskie wobec zażądań aneksji ze strony sowieckiej objawia się już w dziwnych formach. Pisze np. korespondent dyplomatyczny dziennika „Manchester Guardian“, że zbyt często przeocza się fakt, iż gwarancja udzielona Polakom w roku 1939 ze strony Anglii dotyczyła jedynie zachowania niezawisłości polskiej, natomiast nie było w niej mowy o nienaruszalności terytorialnej.

Głos dnia

Na marginesie odpowiedzi Moskwy wobec Wendella Willkie pisze dziennik rumuński „Curentul“:

„Ostrzeżenie, jakie rząd sowiecki wystosował pod adresem Stanów Zjednoczonych w formie brutalnej odpowiedzi „Prawdy“, nie pozwala już żywić żadnych wątpliwości co do celów, jakie przyswiewając polityce wojennej Moskwy. Tym razem nie ma już mowy o ustaleniu granic, urągających wszelkim zasadom prawa i zwróconych przeciwko wszystkim sąsiadom Związku Sowieckiego, natomiast pod pozorem t. zw. strefy bezpieczeństwa dla Związku Sowieckiego rozgrywa się

obecnie stawka o panowanie nad Europą w formie bolszewizacji Europy środkowej i Bałkanów.

W tych warunkach wojna prowadzona przez Niemcy i ich sprzymierzonych przeciwko Sowietaom stanowi kategorię imperatyw polityki obronnej wszystkich państw Europy środkowej przed zakusami zaborczymi komunizmu.“ Dziennik zwracając uwagę na zagadnienia polskie pisze: „Gdyby byli kierownicy Polski przewidzieli następstwa wojskowe i polityczne swego czynu z września 1939 r., wówczas sprawa korytarza gdańskiego stałaby się deską ratunku dla Polski.“

„Zaczarowany flet“ Stalina

Rys. Leo Melik

DZIS ZACIEMNIAMY:

Początek 17:00

Koniec 6:30

ALARM LOTNICY

10-sekundowe sygnały
ODWOLANIE
długi sygnał 1-minutowy

Izba Rzemieśnicza kształci przyszłych fachowców

Z radością konstatujemy każdy objaw rozwoju współczesnego rzemiosła szczególnie w dziedzinie kształcenia kadr przyszłych fachowców. W Lwowskiej Izbie Rzemieśniczej odbywa się obecnie w dniach od 20—28 stycznia dwutygodniowy kurs krawiectwa damskiego. Wykłady prowadzi profesorowie z Akademii Rzemiosł w Hannoverze. Kurs liczy 40 uczestników płci obojga i obejmuje całość nauki kroju fasonów angielskich i francuskich. Oplata za kurs wynosi 200 zł.

Wycofanie z obiegu serii znaczków okolicznościowych

Niemiecka Poczta Wschód wycofała z biegu kilka okolicznościowych serii znaczków pocztowych. Z dniem 31. 12. 1943 straciła ważność obiegiowa seria wydana w dniu 20 kwietnia 1942 r. z okazji urodzin Führera o wartościach nominalnych 30 groszy plus 1 zł, 50 gr plus 1 zł i 1.20 zł plus 1 zł. Wycofano również z obiegu serię wydaną w dniu 15 sierpnia 1942 r. z okazji 600-lecia istnienia Lublina, z dopłatami dobroczynnymi na rzecz Funduszu Kulturowego Führera o wartościach 12 plus 8 groszy, 24 plus 6 groszy, 50 plus 50 gr, oraz 1 zł plus 1 zł.

Jak starać się o koncesję rzemieśniczą

Do Pow. Wydziałów Rzemieśniczych zwracają się często rzemieślnicy z zapytaniami dotyczącymi formalności przy otwieraniu nowej pracowni rzemieśniczej. W związku z powyższym wyjaśniamy, iż warstwą rzemieśniczą może otworzyć tylko ten, kto posiada uprawnienie do używania tytułu mistrza lub kto złożył egzamin czeladniczy z wynikiem pomyślnym i odbył najmniej 3-letnią praktykę w charakterze czeladnika oraz w drodze wyjątku uzyskał od władz I. instancji (starostwo miejskie lub powiatowe) kartę rzemieśniczą. Kto w drodze wyjątku spowodowanego nieodzowną potrzebą gospodarczą, uzyskał koncesję, jest zobowiązany w oznaczonym terminie egzamin mistrzowski złożyć. Jak wiadomo, podanie o koncesję wnosi się do Urzędu Gospodarczego przy starostwie miejskim lub powiatowym na specjalnym formularzu, który wydaje wyżej wymieniona placówka.

Czerwonocność nosa bywa stosunkowo często spowodowana odmrożeniem, które nieraz tak jest na razie nieuchwytnie, że sobie wcale nie przypominamy kiedy i jak nam się przytrafiło. Często dopiero na przyszłą jesień, kiedy się zaczynają dni chłodne i wilgotne, dolegliwość zaczyna występować wyraźnie, manifestując się czerwonocnością, swędzeniem, pieczeniem i opuchnięciem. Miejsca narzędkie bywają niekiedy sine. Przy silnym odmrożeniu i rozraniu tworzą się brzydkie blizny i w tych wypadkach interwencja lekarska powinna być jak najszybsza, w przeciwnym razie grozi zeszpecenie, a nieraz i kalectwo. Stopień mrozu nie stanowi wcale o możliwości odmrożenia. U osób anemicznych odmrożenia występują przy niewielkim nawet zimnie i powracają następnie uporeczywie przy łada chłodzie. Młodzież dorastająca na skutek zmian w ustroju powodujących czasowo pewne zaburzenia jest do odmrożeń bardzo skłonna.

W zapobieganiu odmrożeniu ważnym jest w pierwszym rzędzie odzienie. Obuwie i rękawiczki winny być obszerne i dość ciepłe. Dalej należy dbać o to, aby nie wychodzić, nie zagrawszy się nieco w domu; idzie tu właśnie o pobudzenie krążenia krwi. Człowiek niewyspany, drżący z chłodu, ulegnie znacznie prędzej

odmrożeniu aniżeli wypoczęty i syty. Odmrożenia leczą się gorącymi kąpielami rąk i nóg, ale nie w momencie odmrożenia; wtedy wolno jedynie ostrożnym rozcieraniem śniegiem pobudzić krążenie krwi. Również i smarowanie zagrożonych miejsc tłuszczem zapobiega w pewnym stopniu odmrożeniom. Głównym jednak warunkiem jest normalne żywe krążenie krwi. (tp).

GUMA I AZBEST

Surowiec tak ważny w przemyśle jak kauczuk — szczególnie ważnym jest dla produkcji wojennej. Okazało się to w pierwszej wojnie światowej, gdy jeszcze nie znano środka zastępczego. Dziś tego kłopotu nie ma! Nieograniczona w swych możliwościach chemia podała drogi, na których można uzyskać równoważne w właściwościach namiastki kauczuku, które w handlu nazywamy zwyczajnie „gumowymi“. W każdym razie zbyt cennym jest ten materiał dla gospodarki wojennej, ażeby wyroby z niego mogły być przedmiotem wolnego handlu. Guma więc, a z nią i azbest, są z urzędu „zagospodarowane“; dysponuje nimi, rozdziela i na sprzedaż zezwala Wydział Gospodarczy Urzędu Dystryktu za pośrednictwem urzędów gospodarczych po powiatach (we Lwowie decernat gospodarczy starosty miejskiego). Cały potrzebny, a do rozdziału oddany zapas różnych artykułów gumowych przeznaczony dla dystryktu Galicji ma na składzie jedna tylko firma handlowa, której centrala i główny magazyn jest we Lwowie.

Są tam przede wszystkim artykuły techniczne dla zakładów przemysłowych i rzemiosła; nabywać je można z przydziału urzędowego — jedynie insalatorzy na podstawie swego wykazu osobistego mogą robić tego rodzaju zakupy i to tylko w drobnych ilościach. Wielkie gospodarstwa rolne zaopatrują się tu

Cukier z buraków czy trzciny cukrowej jest wyrobem fabrycznym, rafinowanym, tj. oczyszczonym i — jako uzyskany z buraków czy trzciny — musi przejść przez wapno, różne kwasy mineralne itp. substancje. Wskutek tych chemicznych przetworzeń traci on swe składniki dodatnie, a przede wszystkim witaminy.

Niedoś w tym. Cukier u dzieci niszczy zęby, a u dorosłych powoduje — według opinii wielu lekarzy — niedomagania w przemianie materii lub usposabia do różnych chorób (jak dna, gościec, skleroza itp. — a nawet skórę z wypryskiem i swędzeniem).

W przeciwieństwie do cukru, miód posiada substancje azotowe, olejki eteryczne i witaminy, które do niego doszły z pyłkiem kwiatowym. Jest więc znakomitą substancją naturalną — odżywczą. Polecać go można wszystkim osobom tak zdrowym jak i chorym, lecz używać go powinno się odpowiednio i z pewnym umiarkowaniem, nie przeladować się, bo to może znowu zaszkodzić. Należy więc używać go stopniowo, a stale! Stosować można go też jako przyprawę kuchenną, dalej przy sporządzaniu konfitur (śliwki, gruszki, brzoskwinie), które poleca się szczególnie dietetykom i chronicznym reumatykom, którzy wolą miód odpowiednio przyprawiony, jako strawniejszy, niż inne słodycze.

Miód działa więc na zdrowie dodatnio — chociaż powoli — ale za to stale. Chorzy i dzieci mają w żołądku nieraz mało kwasu, potrzebnego do trawienia — więc miód jako lekko strawny, działa zbawienie. Dzieci na diecie miodowej mają we krwi więcej zasadniczo składnika żelaza niezbędnego we krwi. Miód działa rozwalniająco i jest zawsze wskazany, gdzie zachodzi potrzeba szybkiego trawienia. Skutkuje również jako lekko strawna pożywka przy wycieńczeniach czy osłabieniach skutkiem starości. Codzienne jego używanie przedłuża życie.

Jak wykazują najstarsze tradycje, miód był zawsze uważany za pokarm przyjemny i zdrowy; długie tysiące lat człowiek nie znalazł innej słodszej prócz miodu. Dziś, kiedy cukier stał się nieodzownym środkiem odżywczym każdej rodziny, widzimy jakie miejsce miód powinien zajmować w naszym gospodarstwie i to nie tylko jako przyprawa zastępująca cukier, lecz jako pokarm, napój i lekarstwo.

Pokarmowi temu, którego człowiekowi dostarcza przyroda w stanie całkiem gotowym do użycia, jako pochodzącemu z kropli tysięcy kwiatów, nie może dorównać co do swej delikatności żaden ludzki preparat sztuczny.

Co ci się dziś śniło?

Oj! Pewni będą jakiś niszczęści bo mi si cały noc zęby śniły... Taką sentencję wygłasza pani Bańdziochowa pani Szymonowej. — Albo: może dustany jaki prezent od mego staro na gwiazdki. Bo śniło mi si ży miałam w łóżku pełno jakichś robaków gryzących... Takie sny oczywiście mogą się sprawdzić. — O ból zębów czy inne „gryzące“ zmartwienie nie trudno! A wtedy tryumf! Bo właśnie „to“ się wysniło! Sen o prezencie rzadziej się realizuje.

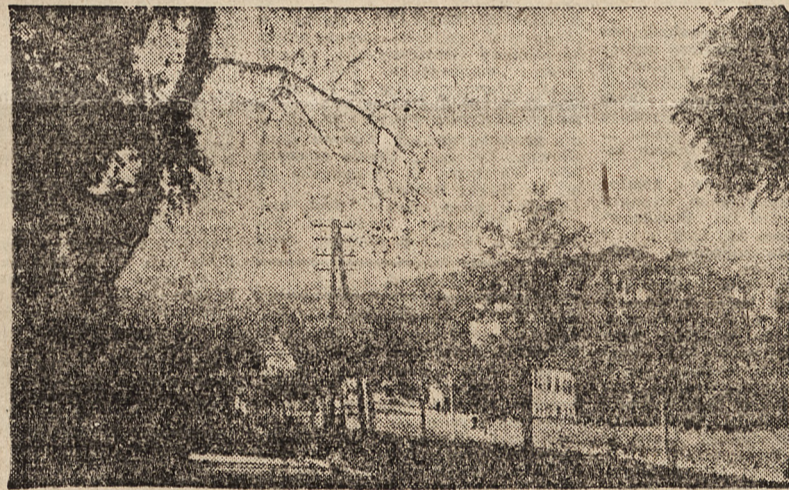
Bardzo popularną lekturą kuchenną są senniki egipskie. — Taka książeczka z okładką, na której widnieje czarny (musowol) kot, z ogonem zjeżonym — podniesionym w górę — z oczami jak latarnie — lub z tajemniczym magiem w olbrzymim zawoju wpatrzonym w czarnoksiężską kulę! Tłumaczenie polskie tych kwiatków — śliczne...! Naprzykład: „Paznokcie widzieć na plecach rość — Kłopot znajdziesz“ — „Ślubną welonę (!) jeść — zapoznasz młodzieńca...!“ (l. r.)

Wyniki ciągnięcia loterii liczbowej z 12 bm.

przedstawiają się następująco: Pierwsze wywołanie — 44, drugie — 88, trzecie — 54, czwarte — 63, piąte — 50.

Znaleziono w tramwajach

w czasie od 1-go do 10-go b. m.: portfel, pieniądze, walizkę, 2 zarekawki, 6 kaloszy, dokumenty oraz szereg innych przedmiotów; odebrać można w biurze ruchu, Wulecka 4, tel. 298-90 (wewn. 20).

Na przedprożu Lwowa — widok jego znaczny Wysokim Zamkiem. (Zdjęcie kandydata egz. czel. fotogr.)

Z ofiarności na rzecz PKOp. Lwów-powiat

Na rzecz P. K. Op. złożono następujące datki w miesiącu grudniu 1943: Delegatura w Biloc Szlacheckiej zł. 700, w Bóbrce zł. 450, w Czyskach zł. 800, w Dawidowie od ludności miejscowej zł. 3.529,70, od ludności w Gańczarach zł. 333, w Krotosynie zł. 742 i w Zubrzy zł. 2.514,20. Del. w Gródku Jagiellońskim zł. 1.751, w Jaworowie zł. 700, w Komarnie zł. 1.040, w Kulikowie od ludności w Przemysłowicach zł. 310 i z przedstawienia na miejscu zł. 200, Del. w Mostach Wielkich zł. 1.000, w Mościskach zł. 1.400, w Prusach od ludności w Kamienopolu zł. 1.438, w Pikułowicach zł. 750, w Podborcach zł. 1.268, w Prusach zł. 4.767, Del. w Sądowej Wiszni zł. 400, w Siemianówce zł. 750, w Sokolnikach zł. 2350, w Twierdzy zł. 350, w Wielkich Oczach zł. 1.460.

Ofiary złożyli również: M. Dąbrówka Michałowski Lwów zł. 300, klasa B. szkoły społeczno-opiekunczej we Lwowie zł. 140, T. Adamski w Siemianówce z jasełek zł. 235, Księstwo polskie z okazji święta kupieckiego w dniu 8 grudnia zł. 7.000, ludność w Winniczkach zł. 3.550, urzędnicy skarbowi w Bóbrce zł. 142, dzieci w Prusach zł. 575, dzieci w Obroszynie z okazji imienin proboszcza zł. 70, dzieci w Mszanie z imprezy mikołajowej zł. 161, ludność w Chodowiej i Basiówce z koleży zł. 1.062, W. Piszczyk z przedstawienia w Mostach Wielkich zł. 410, A. Korostek zebrane od znajomych zł. 150, drobne datki 4.013 — razem złotych 46.810,90.

OFIARUJ PARĘ SKARPETEK CIEPŁYCH DLA BIEDNYCH
P. K. O

— słuchać, by się przekonać, czy istotnie zawinił! — A czegoż ja więcej potrzebuję? Tu zastałam was razem, a on się chowa za parawan. Tchórz podły! tfu... — Z niewypowiedzianą maestrią splunęła mu zamasyście pod nogi. Joe aż zdziwiał się, jak po prostu, a plastycznie ta kobieta okazała jej własne wewnętrzne nastroje. Nigdy nie myślała, że pogardę można okazać tak łatwo a tak mocno. Ale Wanda obróciła się błyskawicznie i z rozmachem splunęła pod nogi Joanny. Joe cofnęła się o krok. — Och, Baśko moja, córeczko moja! córeczko moja! — wrzeszczała Wanda histerycznie, miotając się, wyciągając ręce ku niebu w stronę okna i tocząc się po pokoju jak kula. Sam Nik mówił Joannie, że Wanda nigdy nie chodziła na grób córeczki i że śmierć dziecka nie była dla niej żadnym ciosem. Wanda chciała za wszelką cenę płakać, a nie mogła, więc patrzyła zezem, jakie wrażenie robią na Joannie te cyrkowe komedie. Joe patrzyła z ironicznym spokojem. Wówczas furia Wandy doszła do zenitu: skoczyła jak lwica i zamachnęła się, by uderzyć Joannę w twarz. — czy to heraklesowe mięśnie Stefana, wcielone z nagle w wate palce Joanny uchwyciły i żelaznym uściskiem zdławiły w przegubie rękę

Wandy? — bo krzyknęła przerażenie z bólu i poczęła szarpać się i wyrwać. Joe puściła drętwiejącą rękę Wandy. Wanda odbiegła na środek pokoju. Bezsilna jej złość, rozbijająca się jak puch o nieugięty spokój Joanny, wylądowywała się z niej potokiem obelg i zniewag rzucanych fortissimo... — Może pani przestanie krzyczeć w cudzym domu... — upominała zimno Joe. Ucichła na chwilę. Na drwięcokuprzejme zaproszenie Joanny usiadła na krześle, ale już po chwili zaczęła krzyczeć i walić pięścią w stół. — Może pani zechce w cudzym domu nie bić pięścią w stół! To nie jest obora... — rzekła zimno Joe głosem powolnym i cichym, ale tak dziwnym, że Wanda straciła tupet. A zatem uderzyła w rozpacz: — Och, Boże! Boże! Nik, to ty mnie taka młodziutką wziął... dla ciebie poświęciłam karierę! wszystko! wzgardziłam majątkiem... (czyżby Wanda była rodzoną siostrą Klary???) — a ty mnie taką krzywdę robisz? Taką krzywdę! — Poczęła biegać wokół Nika spiesznie dreptała za nią i całował po obydwóch rękach. — Krzywdę? Jaką? Dula! Dulunia! Jaką ja ci krzywdę robię? — Joe zdawało się, że podnie trupem. Nie wierzyła własnym uszom. Toż

dzień temu pytał się Joe, czy mogłaby „należeć do niego“... dzień temu zdecydowany był zerwać swe małżeństwo na jedno słowo Joanny... sam przyznał, że po raz wtóry Joe oceniła odmową swą małżeństwo Wandy od rozbicia... — a teraz pytał żony, jaką jej krzywdę robi. I po rękach całował w obecności Joe! Przy Joe, którą określał swą ukochaną kobietę. I przemawiał pieszczotliwie do osoby, która rzekomo niczym już dla niego nie była, a tę właśnie „ukochaną kobietę“ lżyła i znieważała bezkarnie — za nic! Sam jeszcze dołączył się do tych zniewag, tłumacząc zająkliwe na temat pościeli, że gdyby oni... gdyby coś... to pokój i tapczan wyglądałby inaczej... — Joe zbielała, jak śmierć. Zdawało się jej, że tęgi parobek biczyskiem smaży jej twarz — i jej cieść. Wanda rozkazała mężowi ubrać się i wyjść z nią zaraz. Joe sprzeciwiła się, nakazując mu czekać na panią Martę. — Tak! to słowo tej pani więcej znaczy niż moje? Dobrze! Zostań! Dobrze! Wszystko między nami skończono! Możesz zostać na zawsze! Wybiegła jak granat. — Dulka, zostań! Dulunia! — ja cię proszę! — biegł za nią na schody. — Histeryczka! — rzekł zmietymy wargami, gdy z Joanną wrócili do pokoju.

— Czego ona tak się rzuca? Czego chce ode mnie? — pytała Joe. Energiczne pukanie do drzwi. Joanna otworzyła znow. To Wanda wróciła, co Joe przewidywała zresztą. Te systemy i systemiki kobiet niższych klas znała na pamięć i zawsze oglądała z humorem. Na stoliku pod ścianą leżały kartony Joe, które ofiarowała Nikowi. Wanda dostrzegła je nagle i porwała w ręce, jak jastrząb. Twarz jej poczęła się mienić. — achaaaa... to — to — więc to pani? — O co chodzi? — spytała grzeczenie Joe, ale przygryzła usta, gdyż po prostu chciało się jej śmiać. Nik poczęł natychmiast tłumaczyć, że otrzymał kartony przez miejscowe koło, gdyż prosił o nie. Jakoś udało się. Wanda ucihła, ale kartony schowała do torebki. Jak sędzia śledczy wzięła Nika w krzyżowy ogień pytała, a on klamał obszernie, cicho i potulnie. Joe wyszła do drugiego pokoju, by nie słyszeć jego głosu, bo go nie widzieć, nie patrzeć na tę parę małżeńską, dobraną jak rzadko... Uczuła gwałtowną potrzebę przewietrzenia mieszkania... Tamci zdecydowali się jednak pójść. Tym razem już nie zatrzymywała ich — nie miała siły. I nie chciała... (wyjątek z powieści „Meteory“ roździał XVII). M. A. Hessel.

